

**II. ULUSLARARASI TÜRK-AFRİKA KONGRESİ:
SAHRA ALTI AFİRKA
TÜRKİYE VE SAHRA ALTI AFİRKA ARASINDA EKONOMİK İŞBİRLİĞİ,
KALKINMA YARDIMLARI VE YATIRIM İMKÂN LARI
SONUÇ RAPORU**

HAZIRLAYAN

Doç. Dr. Ahmet KAVAS

Uzm. Ufuk TEPEBAŞ

* Sonuç Raporu: 1-16, Final Report: 17-32

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	3
1. KONGRENİN KONUSU	5
2. KONGRENİN KOORDİNATÖRÜ	5
3. KONGREYE DESTEK SAĞLAYAN KURUMLAR	5
4. KONGRENİN YAPILDIĞI YER.....	5
5. KONGRENİN TARİHİ	6
6. KONGREYE KATILANLAR	6
7. KONGRENİN PROGRAMI	6
8. KONGRE AÇILIŞ KONUŞMALARI.....	11
9. KONGRE SONUÇLARI.....	12
10. SONUÇ VE TEKLİFLER	14

SUNUŞ

Sömürgecilik sonrasında farklı kıtalardaki ülkeler arasında kurulan başta ekonomik işbirliği olmak üzere uluslararası ilişkiler, siyasî ve sosyo-kültürel etkileşimler küreselleşme ile birlikte yeniden şekillenmeye başlamıştır. Bundan böyle ister istemez bütün ülkeleri yakından ilgilendiren ve hızlı değişimlerin yaşandığı bir dünyayı paylaşmak durumdayız. Böyle bir ortamda her ülkenin kaderini belirlemek üzere gelecek için hayatî projelerin üretilmesi olmazsa olmaz bir şart haline gelmiştir. Asya, Avrupa ve Afrika kıtaları arasında stratejik önemi haiz Türkiye bölgesinde ve dünya eksenli açılımlarında gittikçe yeni misyonlar üstlenecek bir konuma gelmiş bulunuyor. Haliyle yaşanan son değişimleri yakalamakla kalmayacak ve bizzat yeni oluşumlara zemin hazırlayarak istenilen hedeflerin gerçekleşmesine katkıda bulunmak zorundadır.

Üçüncü bin yılın başlangıcında Türkiye bölgesinde ve farklı coğrafyalardaki etkinliğini giderek arttırmaya başlamıştır. Geçmişin monoton devlet mantığı bir tarafa bırakıldığı için siyasetçiler, iş adamları, akademisyenler ve sanatçılar, hatta yeni yetişen nesiller dış dünyaya açılmanın önemini tam zamanında fark etmişlerdir. Bu arada ülkemizin yabancı yatırımcılar için bir cazibe merkezi olma konumunda da büyük bir yükseliş gözlenmektedir. Öyle ki son yıllarda özel müteşebbislerin farklı alanlardaki yatırımları bunun en güzel göstergesidir. Artık iş adamlarımız için farklı kıtalarda iş yapma düşüncesi bir hayal olmaktan çıkmış ve imkânları dâhilinde Çin'den Afrika'ya, Rusya'dan Avrupa'ya pek çok ülkede yatırım yapabilen bir güce ulaşmışlardır. Buna bağlı olarak da pek çok ülkede yatırım yapan iş adamlarımızın sayısı her geçen gün artmakta ve bu kişiler başarıdan başarıya koşarak ülkemize ciddi kazançlar sağlamaktadırlar. Diğer taraftan yabancı şirketler de her geçen gün daha büyük imkânlarla ülkemizde yatırım yapma yarışına girmiş bulunmaktadırlar.

Böylesine hızlı gelişmelerin yaşandığı bir dünyada 47 bağımsız ülkenin yer aldığı Sahra altı Afrika bölgesinin dışlanması mümkün değildir. Gerçi fakirlik ve buna bağlı olarak bir insanlık felaketine dönüşen açlıkla mücadele konusunda bu bölgedeki bazı ülkelerin henüz temel sorunlarını çözemedikleri göz ardı edilmeden onlara yardım eli uzatılmalıdır. Zira bu durumun sorumluluğunu sadece bölge insanlarına bağlamak gerçek nedenleri görmemek demektir. Oysaki bu bölgenin her türlü imkânlarından yararlanan özellikle çok sayıda Avrupa ülkesi akıl almaz bir şekilde kalkınmış, ama Sahra altı Afrika toplumları hak ettiklerini alamadıkları için giderek fakirleşmişlerdir. Bu konuda sömürgecilik döneminde dayatılan sınırlar, siyasî, ekonomik ve kültürel zorlamalar önemli rol oynamıştır.

Sonuçta küreselleşme Sahra altı Afrika'yı da sömürgeciliğin izlerini taşıyan geleneksel çizgisinden çıkartıp, yeni alternatif ortaklıklara yöneltmiştir. Artık bölgenin dış dünya ile etkileşimini yeni stratejiler belirlemektedir. Bundan böyle bölge ülkelerinin mevcut kaynaklarından tek taraflı istifade etme mantığı gerilerde kalmıştır. Karşılıklı işbirliğine dayanan bir tarzda gelişen ilişkilerde bölgenin refah düzeyinin artırılması önemle üzerinde durulması gereken konular arasında yer almaktadır. Bölge ülkelerinin kendi aralarında kuracakları etkileşimler kadar dışarıdan alacakları yardımların da kalıcı olması ve mevcut sorunlarını gittikçe azaltacak projelere dönüşmesi gerekmektedir.

II. ULUSLARARASI TÜRK-AFRİKA KONGRESİ: SAHRA ALTI AFİRİKA

TASAM olarak ilkinii 2005 yılı Kasım ayında, ikincisini ise 12–13 Aralık 2006 tarihlerinde icra ettiğimiz Uluslararası II. Türk-Afrika Kongresi, Sahra altı Afrika ülkelerinin alışlagelen ilişkileri dışında başta Türkiye olmak üzere yeni açılımlarla tanışmalarına ve böylece yeni çözüm yollarına kavuşmalarına, özellikle de bölgeye ilgi duyan Türk yatırımcılarına rehberlik edecektir.

Süleyman ŞENSOY

TASAM Başkanı

1. KONGRENİN KONUSU

İkinci Uluslararası Türk Afrika Kongresi: Sahra altı Afrika

Türkiye- Sahra altı Afrika Arasında Ekonomik İşbirliği, Kalkınma Yardımları ve Yatırım İmkânları

2. KONGRENİN KOORDİNATÖRÜ

Kongrenin koordinatörü Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM)'dır.

TASAM stratejik araştırmaların önemini kavrayan, ülkemizin bu konudaki ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan müteşebbis, bilim adamları ve araştırmacıların bir araya geldiği özel bir kurumdur.

TASAM'ın amacı; dünyadaki gelişmeleri takip ederek, Türkiye'nin ikili, bölgesel ve çok taraflı uluslararası ilişkilerine; tarihî, kültürel, siyasî, iktisadî, hukukî, sosyolojik ve jeopolitik yapısına; içteki siyasî, ekonomik, sosyo-kültürel sorunlarına yönelik bilimsel araştırmalar, incelemeler, analizler ve değerlendirmeler yaparak, karar alıcılara gerçekçi, dinamik, yaratıcı, etkin çözümler ve karar seçenekleri üretmektedir.

TASAM özel ve bağımsız bir merkez olarak, araştırma ihtiyacı içerisinde olan Türkiye ve yabancı ülkelerdeki özel kuruluşlara ve kamu kurumlarına sponsorluk ya da ticarî sözleşmeler karşılığında hizmet veren ve mali anlamda varlığını bu yolla sürdüren bir kurumdur.

3. KONGREYE DESTEK SAĞLAYAN KURUMLAR

Kongre Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA), İslam Kalkınma Bankası ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu'nun destekleriyle gerçekleştirilmiştir.

4. KONGRENİN YAPILDIĞI YER

Grand Cevahir Kongre Merkezi,

Darülaceze Cad. OKMEYDANI ŞİŞLİ/İSTANBUL

Tel: 0 212 314 42 42

Faks: 0 212 314 42 44

5. KONGRENİN TARİHİ

12–13 ARALIK 2006

6. KONGREYE KATILANLAR

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY, farklı bakanlıklara bağlı kurumların temsilcileri, Ankara’da bulunan ve Afrika ülkelerini temsil eden büyükelçiler, İstanbul’da bulunan Afrika ülkeleri konsolosları, üniversitelerden öğretim üyeleri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve konuyla ilgili iş çevreleri ile kalabalık bir dinleyici grubu.

7. KONGRENİN PROGRAMI

12 ARALIK

09:30–10:00 KAYIT

10:00–11:00 AÇILIŞ KONUŞMALARİ

Süleyman ŞENSOY, TASAM Başkanı

Dr. Hakan FİDAN, TİKA Başkanı

Elisabeth TANKEU, Afrika Birliği Sanayi ve Ticaret Komisyonu Üyesi

Dr. Mahmood A. AYUB, BM Yerleşik Koordinatörü ve BM Kalkınma Programı Türkiye Temsilcisi

Dr. Al-Tigani El-Saleh FEDAIL, Sudan Uluslararası İşbirliği Bakanı

Abdoulkader SOW, Senegal Devlet Bakanı

Prof. Dr. Beşir ATALAY, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanı

11:00-11:20 KAHVE İKRAMI

11:20-12:20 GİRİŞ OTURUMU: GEÇMİŞTEN -GÜNÜMÜZE AFRİKA

Oturum Başkanı: Olukorede WILLOUGHBY, Büyükelçi ve NEPAD Başkan Vekili

Tarihi Süreçte Sahra altı Afrika: Osmanlı- Afrika İlişkileri ve Sömürgecilik Dönemi

Doç. Dr. Ahmet KAVAS, İstanbul Üniversitesi-TASAM

Sahra altı Afrika'nın Türkiye İçin Önemi

Prof. Dr. Mohammed BAKARI, Fatih Üniversitesi

Günümüzde Sahra altı Afrika'nın Ekonomik Gelişim Perspektifi

Prof. Dr. Rafiq ISMAYILOV, Bakü Devlet Üniversitesi-Devlet Eski Bakanı

12:20- 14:00 ÖĞLE YEMEĞİ

I. OTURUM: EKONOMİ VE KALKINMA YARDIMLARI

(14:00-15:40)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hasan SELÇUK (Marmara Üniversitesi-TASAM)

Uluslararası ve Afrika Perspektiflerinden Kalkınma ve Güvenlik

Prof. Dr. Bülent ARAS (Işık Üniversitesi-TASAM)

Güney Afrika'nın Ekonomik Gelişimi ve Kalkınma Yardımları: Kenya Örneği

James SHIKWATI (Bölgeler üstü Ekonomik Ağ Direktörü-Kenya)

Orta Afrika'nın Ekonomik Gelişimi ve Kalkınma Yardımları: Nijer Örneği

Mehdi SAQALLI (Louvain Katolik Üniversitesi-Belçika)

Sahra altı Afrika'nın Ekonomik Gelişimi ve Kalkınma Yardımları:

NEPAD Afrika'nın Marshall Planı Olabilir mi?

Dr. M. H. Khalil TIMAMY (Afrika Birliği Bilim, Teknik ve Araştırma Komisyonu Üyesi - STRC)

15:40-16:00 KAHVE İKRAMI

II. OTURUM: EĞİTİM VE KALKINMA YARDIMLARI

(16:00-17:40)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hasret ÇOMAK (Kocaeli Üniversitesi-TASAM)

Doğu Afrika'da Eğitim ve Kalkınma Yardımlarının Rolü: Etiyopya Örneği

Dr. Teshome NEKATIBEB (Addis Ababa Üniversitesi-Etiyopya)

Orta Afrika'da Eğitim ve Kalkınma Yardımlarının Rolü: Kamerun Örneği

Jean Paul TEDGA (Uluslararası Afrika Eğitim Dergisi Kurucu Yöneticisi)

Sahra altı Afrika'da Eğitim ve Kalkınma Yardımlarının Rolü: Sudan Örneği

Prof. Dr. Omar El SAMMANI (Uluslararası Afrika Üniversitesi-Sudan)

Doğu Afrika'da Eğitim ve Kalkınma Yardımlarının Rolü: Kenya Örneği

Hélène CHARTON (Fransa Enstitüsü Afrika Araştırmaları Başkan Vekili)

13 ARALIK

III. OTURUM: SAĞLIK VE KALKINMA YARDIMLARI

(10:00-11:40)

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ahmet KAVAS – TASAM Afrika Enstitüsü Direktörü-İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi

Orta Afrika'da Sağlık Problemleri ve Bunların Çözümünde Kalkınma Yardımlarının Rolü: Kongo Örneği

Joel IPARA MOTEMA (Kongo Ulusal Müze Enstitüsü Araştırma Görevlisi)

Doğu Afrika'da Sağlık Problemleri ve Bunların Çözümünde Kalkınma Yardımlarının Rolü: Etiyopya Örneği

Gashaw MENGISTU (Ulusal AIDS Araştırmaları Merkezi-Etiyopya)

Sahra altı Afrika'da Sağlık Problemleri ve Bunların Çözümünde Kalkınma Yardımlarının Rolü

Zahra NURU (BM Azgelişmiş Ülkeler Yüksek Temsilciliği Ofisi)

Sahra altı Afrika Ülkelerinde Felaketlere, Göçlere, Yoksulluğa ve Sağlık Sorunlarına Çözüm Alternatifleri

Sabri DOĞAR (DND-Acil Müdahale Evleri)

11:40-12:00 KAHVE İKRAMI

IV. OTURUM: TARIM VE TARIMIN GELİŞTİRİLMESİNDE KALKINMA YARDIMLARI

(12:00-13:00)

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Catherine COQUERY-VIDROVITCH (Paris-7-Denis Diderot Üniversitesi)

Sahraaltı Afrika'da Yoksulluğun Önlenmesi, Tarım ve Kalkınma Yardımları

Dr. Florence CHENOWETH (FAO - Liaison Ofisi Direktörü)

Orta Afrika'da Tarım ve Tarımın Geliştirilmesinde Kalkınma Yardımlarının Etkinliği: Kongo Örneği

Paul Mbe-Mpie MAFUKA (INERA Direktörü)

Sudan'da Tarım ve Yatırım Olanakları

Mutrif SIDDIG (Sudan Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı)

13:00-14:30 ÖĞLE YEMEĞİ

V. OTURUM: SAHRA ALTI AFRİKA'DA TURİZM

(14:30-15:30)

Oturum Başkanı: Abdoukader SOW, Senegal Devlet Bakanı

Uluslararası Bir Örgütün Bakış Açısından Turizm ve Kalkınma Yardımları: Ruanda Örneği

Dominique VERDUGO (Ruanda Turizm Ofisi Danışmanı)

Afrika'da Turizmin Geliştirilmesi ve Kalkınma Yardımlarının Katkısı: Gambiya Örneği

Ida NJAI (Turizm İşletmecisi-Gambiya)

Turizmin Afrika Ülkeleri için Önemi: Afrika'nın Geleceği için Analitik bir Bakış Açısı

Yrd. Doç. Dr. Kenan DAĞCI (Kocaeli Üniversitesi-TASAM)

VI. OTURUM: TÜRKİYE-SAHRA ALTI AFRİKA MÜNASEBETLERİ

(15:30-17:10)

Oturum Başkanı: Murat BİLHAN (Emekli Büyükelçi)

Türkiye ile Sahra altı Afrika Arasındaki Siyasi İlişkiler ve Kalkınma Yardımlarının Yeri

Büyükelçi Kenan TEPEDELEN (Dışişleri Bakanlığı Müşaviri)

Sahra altı Afrika Ülkelerinin Türkiye'ye Bakışı ve Beklentileri

Büyükelçi. Ali Engin OBA (Kongo D.C.)

Türkiye ile Sahra altı Afrika Arasındaki Ticari İlişkiler ve Kalkınma Yardımlarının Yeri

Ahmet Mahir YENER (Dış Ticaret Müsteşarlığı)

Türkiye'nin Sahra altı Afrika'ya Yönelik Kalkınma Yardımları

Musa KULAKLIKAYA (TİKA Başkan Yardımcısı)

Afrika'nın Kalkınmasında Yeni Açılımlara Doğru

Olukorede WILLOUGHBY (Büyükelçi- NEPAD Başkan Vekili)

Türkiye- Sahra altı Arasındaki Siyasi ve Ekonomik İlişkiler

Pasco BAKAYOKO (Molino Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş. -Afrika Bölge Sorumlusu)

8. KONGRE AÇILIŞ KONUŞMALARI

Kongrede TASAM Başkanı Süleyman ŞENSOY, TİKA Başkanı Dr. Hakan FİDAN, Afrika Birliği Sanayi ve Ticaret Komisyonu Üyesi Elisabeth TANKEU, Büyükelçi ve NEPAD Başkanvekili Olukorede WILLOUGHBY, BM Kalkınma Programı-UNDP Türkiye Ofisi Başkanı Mahmood A. AYUB, Sudan Uluslararası İşbirliği Bakanı Dr. Al-Tigani El-Saleh FEDAIL, Senegal Devlet Bakanı Abdoukader SOW ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY birer açılış konuşması yapmışlardır.

TASAM Başkanı Süleyman ŞENSOY, II. Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'nin açılış konuşmasında bundan böyle kısa zamanda Türkiye'nin uluslararası alanda giderek artan önemine binaen kurum olarak Avrupa Birliği, Asya ülkeleri ve son olarak Afrika konusunda kurdukları çalışma gruplarından bahsetmişlerdir. Bunlar:

“...Avrupa Birliği Çalışma Grubu, Küresel ve Bölgesel Güç Merkezleri, Kafkaslar-Orta Asya-Orta Doğu Çalışma Grubu, Afrika Çalışma Grubu, Siyaset Bilimi, Sosyokültürel Çalışma Grubu, Ekonomi Çalışma Grubu, Çevre Çalışma Grubu, Basın ve Halkla İlişkiler Çalışma Grubu adı altında faaliyetlerini sürdürmektedirler. 2005 yılında düzenlendiğimiz Uluslararası Birinci Türk-Afrika Kongresi'nin hemen ardından Afrika Çalışma Grubumuzu Afrika Enstitüsü'ne dönüştürdük ve bu kıta ile ilgili çalışmalarımızı ülkemizde ilk defa faaliyete geçirdiğimiz bu enstitümüz ile devam ettirmekteyiz.”

Çünkü “...Türkiye-Afrika uzak değil, aramızda kökleri tarihin derinliklerine uzanan büyük bir kardeşlik bağı var. Bunu bugünlerde daha da sağlamlaştırıp ortak bir gelecek için huzur ve barış dolu, kalkınmış ve sosyal adaleti önemseyen dünyamızın inşası için çalışıyoruz. Bugün dünyanın Batı Bloku olarak tarif edilen Avrupa ülkeleri, Çin, Hindistan ve özellikle de ABD, Afrika üzerinde büyük bir rekabet içinde çalışmaktadırlar. Dünyanın yakın gelecekte Afrika'ya daha fazla muhtaç olduğunu iyi biliyorlar. Peki ya Afrika kendi dışındaki bu kıtalardan yeteri kadar istifade edebiliyor mu? Kendi dışındaki kıtalara verdiği karşılığını alabiliyor mu? Bu sorulara “evet” cevabını verdiğimiz gün Afrika'nın kendi insanını kimseye muhtaç etmeyen bir konuma geldiğini rahatlıkla söyleyeceğiz. ...” şeklinde konuşmalarına devam ettiler.

Uluslararası İkinci Türk Afrika Kongresi'ni teşrifleriyle onurlandıran Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY kongrenin açılış konuşmasında Türkiye'nin son yıllarda Afrika kıtası konusunda büyük bir atılım içinde olduğunu ve bugüne kadar hazırlanan önemli projelerin hayata geçirildiğinden bahsettiler. Bakanlığına bağlı olan kurumların başında gelen TİKA'nın girişimleriyle Sudan'ın başkenti Hartum'da ve Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da açılan iki bölge ajansının halen faaliyette olduklarını ve bunlar aracılığıyla Sahra altı Afrika'nın önemli bir kısmına hizmet götürdüklerini ifade ettiler. Yine Afrika'da son dönemde en sıkıntılı bölgelerin başında gelen Darfur'da bir sahra hastanesi açarak zor durumdaki insanlara sağlık ve insani yardım ulaştırdıklarını belirttiler. Afrika ülkelerindeki yoksulluğun giderilmesi için Türkiye'nin bu ülkelerde kalkınma ve teknik yardım projeleri yürütmeyi hedeflediğini söylediler.

Kongrenin açılışında, kalkınma yardımlarında Afrika ülkelerine öncelik verilmesi ve bu ülkelerle ticari ilişkilerin geliştirilmesinin, hükümet politikası olduğunu belirten Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY, Afrika'daki sorunların çözümünde Türkiye'nin uluslararası toplumla birlikte hareket ettiğine de ayrıca dikkat çektiler.

Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY, şunları da sözlerine ilave ettiler: "Hükümetimizin Afrika'ya açılım politikasıyla ilgili olarak atılan bu adımlarla, öncelikle ülkemiz adına Sahra altı Afrika ülkelerinde kalkınma ve teknik yardım projelerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. Bu yardımların temel amacı, kardeş ve dost olarak gördüğümüz Afrika ülkelerinde belirli seviyede bir yaşam standardına ulaşılması, yoksulluğun azaltılması ve sürdürülebilir bir büyümenin yakalanmasıdır."

Uluslararası İkinci Türk Afrika Kongresi'ni Afrika'dan gelerek teşrifleriyle onurlandıran Senegal Devlet Bakanı Abdoukader SOW da, Afrika'da çok karlı yatırım alanları bulunduğunu anlattılar ve Türk iş adamlarını bölgeye davet ettiler.

Yine Uluslararası İkinci Türk Afrika Kongresi'ni Afrika'nın coğrafi bakımdan en büyük ülkesi olan Sudan'dan gelerek teşrifleriyle onurlandıran Sudan Uluslararası İşbirliği Bakanı Al-Tigani Saleh FEDAIL de, Afrika'nın gelişmesi için yeni ortaklara ihtiyaç duyulduğunu, Türkiye'nin de bu ortaklardan biri olduğunu söylediler.

9. KONGRE SONUÇLARI

12–13 Aralık 2006 tarihlerinde İstanbul'da Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) tarafından düzenlenen İkinci Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'ni tamamlamış bulunuyoruz. Kongremize yaptığımız daveti Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY, 53 Afrika ülkesinin oluşturduğu Afrika Birliği Sanayi ve Ticaret Komisyonu Üyesi Elisabeth TANKEU, Senegal Devlet Bakanı Abdoukader SOW ve Sudan Uluslararası İşbirliği Bakanı Al-Tigani Saleh FEDAIL kabul etmişler ve bizzat teşrifleriyle kongreye önemli katkılar sağlamışlardır. Yurt içinden ve yurt dışından katılan değerli bilim adamlarımız, diplomatlarımız, Dışişleri Bakanlığımız, Kültür ve Turizm Bakanlığımız, ülkemizin uluslararası alanda etkili kuruluşlarından TİKA ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile İslam Kalkınma Bankası ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu gibi kuruluşlar önemli katkılarda bulunmuşlardır.

İkinci Uluslararası Türk-Afrika Kongresi çalışmaları yaklaşık bir yıl önce başlamıştır. 2005 yılını Afrika'ya Açılım Yılı ilan eden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, bu açılımı sadece 2005 yılı ile sınırlandırmayıp gelecek yıllarda da giderek artan bir seviyede sürdürmeyi kararlaştırmıştır. Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) olarak bizler de merkezimizin bünyesinde kurduğumuz Avrupa Birliği, Kafkaslar ve Ortadoğu gibi 9 ayrı çalışma grubumuzun yanı sıra, 2004 yılında Afrika Çalışma Grubu'nu faaliyete geçirdik. 2005 yılı Kasım ayında düzenlediğimiz Birinci Uluslararası Türk Afrika Kongresi esnasında Afrika Çalışma Grubu'nu daha faal hale getirmek üzere TASAM Afrika Enstitüsü'ne dönüştürdük. Afrika ile çalışmalarımıza büyük bir

ağırlık vererek bu alanda ülkemizin ihtiyaç duyduğu bilgiyi kitaplar, makaleler, internet sayfamızdaki yorumlar ve özellikle televizyonlar başta olmak üzere medyada iştirak edilen programlarla halkımıza sunduğumuz gibi, farklı platformlarda konferanslar ve seminerler düzenledik. İkinci Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'nin Sahra altı Afrika bölgesindeki ülkelerle ilgili olması, ülkemizdeki pek çok kuruluşun bölgeye yönelik kalkınma ve işbirliğine, özellikle de insani yardımlarına ciddi bir katkı sağlamıştır.

Kongrede sunulan tebliğler ve yapılan konuşmalar ışığında genel bir değerlendirme yapılacak olursa, tarihte her zaman önemini korumuş ve korumaya devam edecek olan Sahra altı Afrika bölgesinin önemine temas edilmiştir. Tarihte çok sayıda devletin hüküm sürdüğü bu bölgenin geçmişte ulaştığı medeni konumuna vurgu yapılırken, Osmanlı Devleti'nin 16. yüzyılın ortalarından itibaren bu bölgeyle yakın temas kurduğu ve söz konusu ilişkilerin 20. yüzyılın başına kadar dostane bir şekilde devam ettiğine işaret edilmiştir. Sömürgecilik nedeniyle Afrika'nın bu bölgesinin dış dünyayla ve özellikle de dört yüzyıl ortak tarihî, kültürel, ekonomik, idarî ve askerî değerleri paylaştığı Türklerle bağları kopmuştur. Ancak tüm bunlara rağmen tarihî bağların temin ettiği münasebetler yeniden başlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti kuruluşundan bugüne kadar çevresine ve özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında bağımsızlık sürecini yaşayan Sahra altı Afrika ülkelerine örnek olmaya başlamıştır. Bağımsızlıklarını elde eden bölge ülkelerini ilk destekleyen ve tanıyan ülkeler arasında Türkiye Cumhuriyeti daima ön planda yer almıştır.

İkinci Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'nin ilk oturumunda Sahra altı Afrika'nın Türkiye ile tarihi bağlarına temas edilirken, yine bu bölgenin günümüzde Türkiye Cumhuriyeti ile olan münasebetleri üzerinde durulmuştur. Sahra altı Afrika'nın günümüzdeki ekonomik potansiyeli konusuna da özel vurgu yapılmıştır.

Kongremizin ikinci oturumunda Sahra altı Afrika'da eğitim ve kalkınma yardımları konusu ele alınmıştır. Bu oturumda katılımcılar, Etiyopya'nın, Sudan'ın ve Kenya'nın günümüzde mevcut eğitim faaliyetleri üzerinde durmuşlardır. Ayrıca Sahra altı Afrika bölgesinde gelecek için şimdiden eğitim konusunda yapılacak kalkınma yardımları konusunda önemli tespitlerde bulunmuşlardır.

Sahra altı Afrika bölgesinde sağlık ve bu alanda yapılan kalkınma yardımları konusu, kongrenin 13 Aralık 2007 tarihinde yapılan üçüncü oturumunda ele alınırken, söz konusu oturumda Orta Afrika'daki sağlık sorunları ve bu sorunların çözümünde kalkınma yardımlarının rolü konusunda Demokratik Kongo Cumhuriyeti örneğinden hareketle bölge ülkeleri üzerinde durulmuştur. Birleşmiş Milletlerin öncelikli ilgi alanlarından birisi olan Afrika'daki sağlık konusunda yaşanan sıkıntılar, bunların makul bir zamanda ve nasıl çözümleneceği ifade edilmiştir. Yine aynı oturumda Afrika ülkeleri başta olmak üzere dünyanın farklı bölgelerinde yaşanan doğal afetler, açlık ve diğer sosyal sıkıntılar karşısında alınabilecek acil yardım tedbirleri hakkında bir takım gerekli bilgiler verilmiştir.

Tarım ve tarımın geliştirilmesinde kalkınma yardımlarının her geçen gün daha fazla önem kazandığının altının ısrarla çizildiği kongrenin dördüncü oturumunda Sahra altı Afrika'da yoksulluğun önlenmesinde tarımın geliştirilmesi ve bu alana yapılacak kalkınma yardımları dile getirilmiştir. Bu konuda Afrika'da en verimli tarım arazilerine sahip olan ülkelerden Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Sudan örnekleri üzerinde durulmuştur.

Kongrenin beşinci oturumunda ise her geçen gün Sahra altı Afrika için alternatif gelir kaynağı olma yönünde umut vadeden turizm sektörü ele alınmıştır. Özellikle Avrupalıların büyük ilgi gösterdiği Afrika turizmi için yapılacak yatırımların gelecek için önemli oranda gelir getireceği belirtilirken, bu konuda Ruanda ve Gambiya örneklerinin aslında diğer ülkeler için de geçerliliğine vurgu yapılmıştır.

Türkiye-Sahra altı Afrika ilişkilerinin ele alındığı kongrenin son oturumunda Türkiye ile Sahra altı Afrika ülkeleri arasındaki siyasi ilişkiler ve kalkınma yardımlarının yeri, bu bölgedeki ülkelerin Türkiye'ye bakış açıları ve beklentileri, özellikle bölgeyi iyi bilen tecrübeli Türk diplomatları tarafından ele alınmıştır. Türkiye, uzun yıllar önce Kuzey Afrika ile ciddi ticari bağlar kurmuş olup, bunları karşılıklı olarak devam ettirmektedir. Ancak Sahra altı Afrika ile karşılıklı ticaret hacmi yeni başlamış olmakla birlikte bu konu üzerinde hassasiyetle ilgi gösterilmiştir. Sudan'da ve Etiyopya'da birer işbirliği ve kalkınma ajansı şubeleri açan Türkiye'nin bu konuda ciddi adım attığı teferruatlı olarak ifade edilmiştir. Ayrıca bütün bu ilişkilerin Türkiye'nin Sahra altı Afrika ile siyasi ve ekonomik ilişkilerine müspet yönde tesir edeceği üzerinde ısrarla durulmuştur.

10. SONUÇ VE TEKLİFLER

1- TASAM bünyesinde kurulan TASAM Afrika Enstitüsü'nün bütünlüğü içerisinde bundan böyle her yıl Aralık ayında Uluslararası Türk-Afrika Kongresi'ni düzenlemeyi planlamış bulunuyoruz. 2007 yılı III. Uluslararası Türk-Afrika Kongresini 12-13 Aralık 2007 tarihlerinde düzenleyeceğiz. Bu konuda ülkemizin ilgili bakanlıkları başta olmak üzere diğer resmi kuruluşları ve özel müteşebbislerle koordineli bir şekilde işbirliği yapmak istiyoruz.

2- 53 Afrika ülkesi içerisinde Türkiye Cumhuriyeti sadece 12 Afrika ülkesinde büyükelçilik seviyesinde temsilcilik ve 20 kadar ülkede ise fahri başkonsolosluk bulundurmaktadır. Diğer ülkeler ise bu elçiliklerimize akredite yapılarak ilişkiler sürdürülmeye çalışılmaktadır. Güney ve Kuzey Kore, Çin ve pek çok Avrupa ülkesinin en az 40 Afrika ülkesinde büyükelçilik seviyesinde temsilcilik bulundurduğu düşünülecek olursa, Türkiye Cumhuriyeti'nin de kısa vadede Afrika ülkelerindeki temsilciliklerinin sayısını arttırmasının gerekliliği bu kongreden çıkan sonuçlardan birisidir. Özellikle Mali Cumhuriyeti gibi parlak tarihî geçmişiyle çevresinde ön plana çıkan ülkeler ile Angola ve Mozambik gibi iç savaş dolayısıyla uzun süre dış dünyaya kapalı kalan, ancak yakın gelecekte ciddi atılım yapma ihtimali yüksek olan ülkelere Türkiye'nin büyükelçilik seviyesinde temsilcilik açma konusuna öncelik vermesinin gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

3- Afrika Birliği'nin Türkiye ile münasebetlerini en üst seviyede tutmak üzere 12 Nisan 2005 tarihinde birlik içinde gözlemci statü almasının ardından, Afrika Birliği'nin de Türkiye'de bir temsilcilik açması bizzat Afrika Birliği Komisyonu Başkanı Alpha Oumar KONARE tarafından teklif edilmiştir.

4- Afrika ülkelerinde Türkiye'nin tanıtımının, Türkiye'de ise Afrika ülkelerinin gerektiği gibi tanıtımlarının yapılmadığı bilinmektedir. Kısa vadede bu alanda kurumsal çalışmalar başlatılarak özellikle 2005'de ilan edilen Afrika'ya Açılım Yılı ve gelecek yıllara yansımaları için şimdiden karşılıklı tanıtımlara yönelik çalışmalar yapılmasının gerekli olduğu görülmüştür. Bu amaçla karşılıklı sinema günleri, müzik konserleri ve edebiyat günleri tertip edilmesi her iki tarafın da tanıtımında temel unsurlar olacaktır. Afrika Birliği Komisyonu Başkanı Alpha Oumar KONARE'nin de desteklediği üzere Türkiye'de yakın gelecekte bir "Afrika Haftası" düzenlenmesi üzerinde mutabık kalınmıştır.

5- Türk Üniversiteleri başta olmak üzere bütün eğitim kurumlarımız arasında karşılıklı işbirliği yönünde sağlam adımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Afrika Üniversiteler Birliği ile Türk Üniversiteleri arasında işbirliği kurulmasının önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Çok sayıda Afrika ülkesi öğrencilerinin Türk Üniversitelerine yönlendirilmesi mümkündür. Bu arada Afrika Üniversitelerinde okuyan ve mezun olan Türk öğrencilerin denklikleri konusunda karşılıklı yapılacak kültürel anlaşmalarla, halen yaşanmakta olan sıkıntıların ortadan kaldırılabilmesi öngörülmüştür. Afrika Üniversitelerinde Türkoloji bölümleri açılması için vakit kaybetmeden girişimde bulunulması, Türk Üniversitelerinde de Afrika Araştırma Bölümleri kurulması için çalışmalar başlatılmalıdır. Tarihte bin yıllık ortak geçmişe sahip olduğumuz bir kıta ile ilgili araştırmalar yaptıracak, araştırma merkezleri ve enstitüler açılması konusunu Türk Üniversiteleri ihmal etmeye devam ederken, geçmişte bu kıta ile hiçbir bağlantıları bulunmayan Doğu Avrupa Üniversiteleri'nde bile Afrika araştırma merkezlerine ve enstitülerine rastlamaktayız. Kongrede en çok üzerinde durulan ve sık sık ifade edilen konulardan birisi de bu olmuştur.

6- Ekonomik alanda işbirliği konusunda Sahra altı Afrika ülkeleri ile olan ticaret hacmimizin her geçen yıl daha da arttığı görülse de bu konunun tesadüflere bırakılmaması gerektiği ve istikrarlı yatırımlar için gerekli kurumsal yapılanmaların güçlendirilmesinde büyük yarar görüldüğu anlaşılmıştır. Ekonomik konularda üçüncü devletlerin aracılığı yerine doğrudan işbirliği imkânları aranması üzerinde ısrarla durulmuştur.

7- Askeri ve güvenliğe ilişkin konularda Türkiye devletinin tecrübesinin, pek çok Sahra altı Afrika ülkesiyle paylaşılabilen bir konumda olduğu bilinmektedir. Bir milyon nüfuslu Gambiya devleti ile 1990'lı yılların başında kurulan askerî işbirliği, aslında pek çok Afrika ülkesi için model olarak alınabilir. Bu ülkede oluşan Türkiye ilgisi, diğer ülkelerde daha rahat temin edilebilecektir.

8-Sahra altı Afrika ülkelerinden Sudan, Somali ve Kenya gibi ülkelerle Osmanlı Devleti geçmişte idarî, askerî, sosyo-kültürel bağlantılar kurmuş ve bu ülkelerde yine geçmiş dönemde inşa

edilen ve halen ayakta kalmayı başaran tarihî eserlerin korunması ve restorasyona ihtiyacı bulunanlar için gerekli adımların atılması bir zaruret halini almıştır.

9- Sahra altı Afrika ülkeleri ile Türkiye arasında bilgi çağını yaşadığımız şu dönemde teknoloji ve bilimsel alanlarda müşterek çalışmaların yapılması sağlanmalıdır.

10-Sahra altı Afrika ülkelerinde Türk mallarının tanıtımının her yıl artarak yapılması gerekmektedir.

11- Sahra altı Afrika'nın farklı şehirleriyle Türkiye'nin şehirleri arasındaki kardeş şehir girişimlerinin artırılması, Türk halkı ile Afrikalıların birbirlerine yaklaşımlarına önemli katkı sağlayacaktır.

12- Sahra altı Afrika ülkelerine yardım yapmak isteyen ülkemizdeki gönüllü teşekküllerin mevcut faaliyetlerinin daha yararlı hale getirilmesi amacıyla gerekli projelerin hayata geçirilmesi için ön hazırlıklar yapılmalı ve bu konuda Afrika ülkelerindeki benzeri kuruluşlarla yakın işbirliği kurulmalıdır.

**II. INTERNATIONAL TURKISH-AFRICAN CONGRESS:
SUB-SAHARAN AFRICA
ECONOMIC COOPERATION, DEVELOPMENT AIDs AND INVESTMENT
OPPORTUNITIES BETWEEN TURKEY AND SUB-SAHARAN AFRICA
FINAL REPORT**

PREPARED BY:

Assoc. Prof. Dr. Ahmet KAVAS

Expert Ufuk TEPEBAŞ

CONTENTS

PRESENTATION	19
1. SUBJECT OF THE CONGRESS	21
2. COORDINATOR OF THE CONGRESS	21
3. SPONSOR INSTITUTIONS OF THE CONGRESS.....	21
4. THE PLACE OF CONGRESS	21
5. DATE OF THE CONGRESS	22
6. PARTICIPANTS OF THE CONGRESS	22
7. PROGRAMME OF THE CONGRESS.....	22
8. OPENING SPEECHES OF THE CONGRESS	27
9. CONGRESS CONCLUSIONS	28
10. RESULTS AND RECOMMENDATIONS	30

PRESENTATION

Mainly, economical cooperation and also international relations, political and socio-cultural interactions, established between the countries in the different continents after colonialism, are started to be reshaped with the globalization. From now on, we have to share a world, having fast changes, which interest all countries closely willy-nilly. In this case, creation of vital projects for the future in order to determine fate of each country has become sine quo non condition. Turkey, having strategic importance between Asia, Europe and Africa, has such a position that it shall undertake new missions gradually in its territory and its global expansions. Consequently, it shall not only catch the recent experienced changes but also it has to lay the groundwork for new constitutions on its own and it has to contribute for realization of desired targets.

Turkey has started to increase its efficiency gradually in its territory and different geographies at the beginning of third thousand year. As monotonous governmental logic of the past is ceased, politicians, businessmen, academicians and artists, even new generations have noticed the importance of expansion into outer world at the proper time. Meanwhile, a great rise is also observed in our country's position of being a charm center for foreign investors. Namely, investments of private entrepreneurs in different fields in the recent years are the favorable indicator hereof. Idea of trading in different continents is not a dream for our businessmen any more and they reach a power to make investment in many countries from China to Africa, from Russia to Europe within the bounds of their possibilities. Number of our businessmen, making investment in many countries subject to this, is increasing with each passing day and these people get many achievements and they provide serious earnings for our country. On the other side, foreign companies have competed to make investment in our country with greater possibilities with each passing day.

It is not possible to exclude Sub-Saharan Africa territory, having 47 independent countries in the world, having such a fast developments. In effect, it should be aided to some countries in this territory for struggle with poverty and subject to this, famine, transformed a humanity disaster, regardless of that they could not solve their basic problems yet because holding only regional people responsible for this case means not to see real reasons. Whereas many European countries, benefiting from all kinds of possibilities of this territory, develop inconceivably, but Sub-Saharan Africa societies get poor gradually as they could not get its desert. Restrictions, political, economical and cultural compulsions, imposed the colonialism period, play important role for this subject.

Finally, globalization removes Sub-Saharan Africa from its traditional line, bearing tracks of colonialism and directs it to new alternative partnerships. New strategies determine the interaction of territory with outer world any more. From now on, logic of unilateral benefiting from existing resources of territorial countries gets behind. Increasing prosperity of the territory with developing relations based on mutual cooperation is one of the subjects, which are required to be emphasized importantly. Interactions should be established between territorial countries each other as well as aids should be received from outside permanently

PRESENTATION

and they should be transformed into the projects, decreasing existing problems gradually.

International II. Turkish-African Congress, of which we, as TASAM, organized the first one in November, 2005 and second one in December 12-13, 2006, shall provide to introduce with new expansions, mainly Turkey beside ordinary relations of Sub-Saharan Africa countries and thus, to have new formulas, especially guide for Turkish investors, interested with the territory.

Süleyman ŞENSOY

Chairman of TASAM

1. SUBJECT OF THE CONGRESS

Second International Turkish African Congress: Sub-Saharan Africa

Economic Cooperation, Development Aids and Investment Opportunities between Turkey and Sub-Saharan Africa

2. COORDINATOR OF THE CONGRESS

Coordinator of the congress is Turkish Asian Center For Strategic Studies (TASAM).

TASAM is a private institution, gathering entrepreneurs, scientists and researchers, comprehending the importance of strategic studies and aiming to meet requirements of our country about this subject.

The objective of TASAM is to initiate and provide decision-makers with realistic, dynamic, creative, and effective solutions and decision options through scientific research, studies, analysis, and evaluations related to Turkey and the surrounding region's historical, cultural, political, economic, legal, sociological, and geopolitical structure; its bilateral, regional, and multilateral international relations; and its political, economic, and socio-cultural issues.

TASAM, as a private and independent center, is an institution, providing service for private institutions and public institutions in Turkey and foreign countries, having requirement of study against sponsorship or commercial agreements and maintaining its financial existence in this manner.

3. SPONSOR INSTITUTIONS OF THE CONGRESS

Congress is realized by the sponsorship of Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Culture and Tourism, State Planning Organization, Prime Ministry Turkish Cooperation and Development Administration Chief Office (TİKA), Islam Development Bank and United States Development Fund.

4. THE PLACE OF CONGRESS

Grand Cevahir Congress Center,

Darülaceze Cad. OKMEYDANI ŞİŞLİ/İSTANBUL

Tel: 0 212 314 42 42

Fax: 0 212 314 42 44

5. DATE OF THE CONGRESS

DECEMBER 12–13, 2006

6. PARTICIPANTS OF THE CONGRESS

Republic of Turkey Minister of State Prof. Dr. Beşir ATALAY, representatives of institutions, subject to different ministries, ambassadors, found in Ankara and representing African countries, consulates of African countries in Istanbul, academicians of the universities, representatives of non-governmental organizations and business circles related to subject and crowded audience group.

7. PROGRAMME OF THE CONGRESS

12th December

09:30-10:00 REGISTRATION

10:00–11:00 OPENING SPEECHES

Süleyman ŞENSOY, Chairman of TASAM

Dr. Hakan FİDAN, Chairman of TİKA

Elisabeth TANKEU, Commissioner For Trade and Industry

Dr. Mahmood AYUB, UN Resident Coordinator and UNDP Resident Representative for UNDP Turkey, Ankara

Dr. Al-Tigani Saleh FEDAIL, Minister of International Cooperation of Sudan

Abdoulkader SOW, Minister of State of Senegal

Beşir ATALAY, Minister of State of the Republic of Turkey

11:00-11:20 COFFEE BREAK

11:20-12:20 INTRODUCTORY SPEECHES: AFRICA FROM PAST TO PRESENT

CHAIR: Olukorede WILLOUGHBY, Ambassador- Deputy Chief of NEPAD

Sub-Saharan Africa in the Historical Process: the Ottoman-African Relations and the Colonial Era

Assoc. Prof. Ahmet KAVAS, Istanbul University-TASAM

The Importance of Sub-Saharan Africa for Turkey

Prof. Mohammed BAKARI, Fatih University

Economic Development Perspectives of Sub-Saharan Africa

Prof. Rafiq ISMAYILOV (Baku State University-Former Minister of State)

12:20–14:00 LUNCH

14:00-15:40 1st SESSION: ECONOMY AND DEVELOPMENT AID

CHAIR: Prof. Hasan SELÇUK, Marmara University-TASAM

Security Issues and Development Aid in African Perspective

Prof. Bülent ARAS, Işık University-TASAM

The Economic Progress and Development Aid in East Africa: The case of Kenya

James SHIKWATI, Director of Inter -Region Economic Network-Kenya

The Economic Progress and Development Aid in Central Africa: The case of Niger

Mehdi SAQALLI, Louvain Catholic University-Belgium

The Economic Progress and Development Aid in Sub-Saharan Africa:

Could NEPAD be Africa's Marshall Plan?

Dr. M. H. Khalil TIMAMY, African Union Scientific Technical and Research Commission (STRC)

15:40-16:00 COFFEE BREAK

16:00-17:40 2nd Session: EDUCATION AND DEVELOPMENT AID

CHAIR: Prof. Hasret ÇOMAK, Kocaeli University-TASAM

The Role of Education and Development Aid in East Africa: The case of Ethiopia

Dr. Teshome NEKATIBEB, Addis Ababa University-Ethiopia

The Role of Education and Development Aid in Central Africa: The case of Cameroon

Jean Paul TEDGA, Director of International African Education Magazine

The Role of Education and Development Aid in Sub-Saharan Africa: The case of Sudan

Prof. Dr. Omar El SAMMANI, International University of Africa-Sudan

The Role of Education and Development Aid in East Africa: The case of Kenya

Hélène CHARTON, Deputy Managing Director-French African Research Institute

13 December

10:00-11:40 3rd SESSION: HEALTH AND DEVELOPMENT AID

CHAIR: Assoc. Prof. Ahmet KAVAS, Istanbul University-TASAM

The Health Problems in Central Africa and the Role of Development Aid in Addressing Them:
The Case of Congo

Joel IPARA MOTEMA, Assistant Research-Institute of National Museum of Congo

The Health Problems in East Africa and the Role of Development Aid in Addressing Them:
The Case of Ethiopia

Gashaw MENGISTU, National AIDS Research Center-NARC

The Health Problems in Sub-Saharan Africa and the Role of Development Aid in Addressing
Them

Zahra NURU, United Nations Office of the High Representative for the Least Developed
Countries, Landlocked Developing Countries and Small Island Developing States (UN-
OHRLLS)

Alternative Solutions for Natural Disasters, Migration, Poverty and Health Problems

Sabri DOĞAR (DND-House of Emergency Case)

11:40-12:00 COFFEE BREAK

12:00-13:00 4th SESSION: AGRICULTURE AND DEVELOPMENT AID

CHAIR: Prof. Dr. Catherine COQUERY-VIDROVITCH (Paris-7 Denis Diderot University-
France)

Reducing Poverty and Agriculture in Sub-Saharan Africa and the Role of Development Aid

Dr. Florence CHENOWETH, Director of FAO Liaison Office with the UN'

Agriculture in Central Africa and the Effectiveness of Development Aid in Agricultural Development: The case of D. R. Congo

Paul Mbe-Mpie MAFUKA, the Director of INERA (Institut National d'Etudes et Recherche Agronomiques)

Agriculture and Investment Opportunities in Sudan

Mutrif SIDDIG, Undersecretary of Foreign Ministry of Sudan

13:00-14:30 LUNCH

14:30-15:30 5th SESSION: TOURISM IN SUB-SAHARAN AFRICA

CHAIR: Abdoukader SOW, Minister of State of Senegal

Tourism and Development Aid; An International Organisation's Perspective, Netherlands Development Organization (SNV) in Rwanda

Dominique VERDUGO, Tourism Office of Rwanda-Adviser

Development of Tourism in West Africa and Contribution of Development Aid: The case of the Gambia

Ida NJAI, Makasutu Culture Forest-Gambia

Importance of Tourism for African Countries: An Analytical Perspective for African Future

Assist. Prof. Kenan DAĞCI, Kocaeli University-TASAM

15:30-17:10 6th SESSION: THE RELATIONS BETWEEN TURKEY AND

SUB-SAHARAN AFRICA

CHAIR: Murat BİLHAN (Ret. Ambassador)

The Political Relations between Turkey and Sub-Saharan Africa and the role of Development Aid'

Kenan TEPEDELEN (Ambassador-Advisor of Turkish Foreign Ministry)

Perspective and Expectations of Sub-Saharan Countries to Turkey

Dr. Ali Engin OBA, Ambassador of Republic of Congo

The Trade Relations between Turkey and Sub-Saharan Africa and the role of Development Aid

Ahmet Mahir YENER, Undersecretary of Foreign Trade

Turkey's Development Aid to Sub-Saharan Africa

Musa KULAKLIKAYA, Vice President of TIKA

Politics and Economic Relations between Turkey and Sub-Saharan Africa

Pasco BAKAYOKO, Molino, Mechanical Industry and Trade Inc.

8. OPENING SPEECHES OF THE CONGRESS

Chairman of TASAM Süleyman ŞENSOY, Chairman of TİKA Dr. Hakan FİDAN, Commissioner for Trade and Industry of the African Union Elisabeth TANKEU, Ambassador and Deputy Chief of NEPAD Olukorede WILLOUGHBY, UN Resident Coordinator and UNDP Resident Representative for UNDP Turkey Mahmood A. AYUB, Minister of International Cooperation of Sudan Dr. Al-Tigani El-Saleh FEDAIL, Minister of State of Senegal Abdoukader SOW and Minister of State of the Republic of Turkey Prof. Dr. Beşir ATALAY made an opening speech one by one.

Chairman of TASAM Süleyman ŞENSOY mentioned about working groups, which they, as an institution, established about European Union, Asian countries and lastly, Africa based on gradual increasing importance of Turkey in the international field in such a short time in his opening speech in II. International Turkish-African Congress. These are:

“...it has carried out its activities under the names of European Union Working Group, Global and Regional Power Centers, Caucasus- Central Asia- Middle East Working Group, African Working Group, Political Science, Socio-cultural Working Group, Economical Working Group, Environmental Working Group, Press and Public Relations Working Group. We transformed our African Working Group into African Institute immediately after International First Turkish-African Congress, which we organized in 2005 and we have maintained our works related to this continent through our institute, which we have activated in our country for the first time.”

Because “...Turkey and Africa is not far away, there is a great brotherhood link, whose roots are based on the depth of the history between us. We are working for construction of a developed world, which is full of ease and peace, and considers the social justice important for a joint future by strengthening it more in these days. European countries, defined as Western Block of the world, have worked within a great competition on China, India and especially USA and Africa in these days. They know that world is much more dependent upon Africa in the near future. Well, can Africa benefit from these continents except itself sufficiently? Can it get the provision, of which it gives to the continents except itself? We shall declare easily on the date, when we give "yes" answer to these questions that Africa has come to a position, in which it does not leave its people dependent upon anyone....” They continued their speeches in this manner.

Minister of State Prof. Dr. Beşir ATALAY, honored International Second Turkish African Congress with his presence, mentioned that Turkey was in a great advance about African continent in the recent years and prepared important projects were activated up to now in his opening speech for congress. He expressed that two territorial agencies, which were opened in Hartum, capital city of Sudan and Addis Ababa, capital city of Ethiopia with the attempt of TİKA, one of the many institutions subject to Ministry, was still active and they provided service

for important part of Sub-Saharan Africa through them. He stated that they opened a field hospital in Darfur, one of the main most trouble territories in Africa in the last period and they provided health care and humanitarian aid for troubled people. He said that Turkey aimed to carry out development and technical aid projects in these countries in order to eliminate the poverty in African countries.

Minister of State Prof. Dr. Beşir ATALAY, stating that governmental policy was to give priority to African countries for development aids and to develop commercial relations with these countries in the opening of Congress, attracted attention Turkey' acting together with international society for solving the problems in Africa.

Minister of State Prof. Dr. Beşir ATALAY added the followings in his words: "It is aimed to carry out development and technical aid projects in Sub-Saharan Africa countries firstly for the name of our country with these steps related to policy of our government for expansion to Africa. Basic purpose of these aids is to reach a life standard in a definite level, to decrease the poverty and to catch a sustainable growth in African countries, which we regard as brother and friend."

Minister of State of Senegal Abdoukader SOW, honored International Second Turkish-African Congress with his presence by coming from Africa, explained that there were very profitable investment fields in Africa and invited Turkish businessmen into the territory.

Minister of International Cooperation of Sudan Dr. Al-Tigani Saleh FEDAIL, honored International Second Turkish-African Congress with his presence by coming from Sudan, the biggest country of Africa geographically, stated that it was required new partners for development of Africa and Turkey was also one of these partners.

9. CONGRESS CONCLUSIONS

We completed Second International Turkish African Congress, organized by Turkish Asian Center For Strategic Studies (TASAM) in Istanbul on December 12-13, 2006. Republic of Turkey Minister of State Prof. Dr. Beşir ATALAY, Commissioner for Trade and Industry of the African Union, composed of 53 African countries Elisabeth TANKEU, Minister of State of Senegal Abdoukader SOW and Minister of International Cooperation of Sudan Dr. Al-Tigani El-Saleh FEDAIL accepted our congress invitation and provided important contributions for our congress with their presence. Our valuable scientists, diplomats, participating from domestic and abroad, our Ministry of Foreign Affairs, our Ministry of Culture and Tourism, TİKA, one of effective institutions of our country in the international field and Undersecretary of Foreign Trade and Islam Development Bank and United States Development Fund etc. institutions provided important contributions.

Works for Second International Turkish African Congress started approximately one year ago. Republic of Turkey Government, calling 2005 as Year of Expansion into Africa, did not restrict such expansion within 2005 and it also decided to maintain such expansion in gradually increasing level in the following years. We, as Turkish Asian Center For Strategic Studies (TASAM), activated African Working Group in 2004 in addition to our 9 separate working groups, which we established under the body of our center, such as European Union, Caucasus and Middle East. We transformed African Working Group into TASAM African Institute in order to activate this group more during First International Turkish African Congress, which we organized in 2005. We focused on our works related to Africa and provided the information, required by our country in this field through books, articles, comments in our web page and especially televisions programs, which were participated in the media to our people and also we organized conferences and seminars in the different platforms. That Second International Turkish African Congress is related to countries in Sub-Saharan Africa territory has provided serious contribution development and cooperation of the territory, especially humanitarian aid by many institutions in our country.

If a general assessment shall be made in the light of presented notifications and performed speeches in the congress, it is mentioned about importance of Sub-Saharan Africa territory, which always maintains and shall maintain its importance in the history. While civil position, achieved in the past in this territory, in which many states ruled in the past, is emphasized, it is remarked that Ottoman State established close contact with this territory as of middle of 16th Century and aforementioned relations are maintained friendly as of beginning of 20th Century. Links of such African territory with the outer world and especially Turks, with whom it shared joint historical, cultural, economical, administrative and military values for four centuries, broke off. However, despite all of these, relations, provided by historical links started again. Republic of Turkey has started to be model for surrounding and especially countries of Sub-Saharan Africa, having independence process in the second half of 20th Century, since its establishment up to now. Republic of Turkey always stands in the forefront among countries, supporting and recognizing firstly the territorial countries, obtaining its independences.

While it is mentioned about historical links of Sub-Saharan Africa with Turkey in the first session of Second International Turkish African Congress, relations of this territory with Republic of Turkey in these days are emphasized. Recent economical potential of Sub-Saharan Africa is emphasized specially.

Education and development aids in Sub-Saharan Africa are handled in the second session of our congress. In this session, participants emphasize recent available education activities of Ethiopia, Sudan and Kenya. Furthermore, important determinations are made about development aids to be made for education from now on for the future in the territory of Sub-Saharan Africa.

While health and development aids, made for this field in the territory of Sub-Saharan Africa are handled in the third session, organized in December 13, 2007, it is mentioned about territorial countries according to example of Republic of Democratic Congo about health problems and role of development aids for solving these problems in Middle Africa. It is mentioned about troubles of health in Africa, one of the preferential spheres of interest of United Nations, how to solve them in a reasonable time. Some required information is given about emergency measures to be taken against natural disasters, famine and other social troubles in mainly African countries and also different territories of the world in the same session.

In the fourth session of the congress, in which it is underlined that agriculture and development aids have become much more important for development of agriculture with each passing day, it is mentioned about agricultural development and development aids, to be made in this field for prevention of poverty in Sub-Saharan Africa. Examples of Republic of Democratic Congo and Sudan, which are two of the countries, having the most productive agricultural lands, are emphasized in this subject.

Tourism sector, promising in order to be an alternative source of income for Sub-Saharan Africa with each passing day, is handled in the fifth session of the Congress. While it is stated that investments to be made for African tourism, in which especially Europeans show a great interest, shall yield income considerably for the future, it is emphasized that in fact, examples of Rwanda and Gambia are also valid for other countries.

In the last session of the congress, in which Turkey-Sub-Saharan Africa relations are handled, political relations between Turkey and countries of Sub-Saharan Africa and role of development aids, points of view of territorial countries to Turkey and their expectations are handled by experienced Turkish diplomats, especially knowing the territory well. Turkey established serious commercial links with North Africa long years before and it has maintained them mutually. However, mutual commercial volume has started with Sub-Saharan Africa recently and interest has been shown about this subject sensitively. It is restated in detail that Turkey, opened one each cooperation and development agency in Sudan and Ethiopia, takes serious steps about this subject. Furthermore, it is emphasized persistently that all these relations shall affect political and economical relations of Turkey and Sub-Saharan Africa positively.

10. RESULTS AND RECOMMENDATIONS

1- We plan to organize International Turkish-African Congress in December each year from now on within integrity of TASAM African Institute, established under the body of TASAM. We shall organize 2007 III. International Turkish-African Congress in December 12-13, 2007. We would like to cooperate about this subject in coordination with mainly relevant ministries of our country, other official institutions and private entrepreneurs.

2- Republic of Turkey has representative office as embassies in 12 African countries and honorary consulates general in approximately 20 countries among 53 African countries. Other countries are accredited to our such embassies and it is attempted to maintain relations. If it is considered that South and North Korea, China and many European countries have representative offices as embassies in at least 40 African countries, one of the results of this congress is that Republic of Turkey requires increasing its representative office numbers in African countries in a short period. It is revealed once more that Turkey should give priority to open representative office as embassy in the countries, standing in the forefront on the surrounding with its brilliant historical past especially such as Republic of Mali and countries, closed to outer world for long period due to internal war, however, having high possibility to make serious advance in the near future such as Angola and Mozambique.

3- After an observer status is received within association in April 12, 2005 in order to maximize relations of the African Union and Turkey, opening a representative office for Association of Africa in Turkey is proposed by Chairman of the African Union Commission Alpha Oumar KONARE in person.

4- It is known that Turkey is not introduced in African countries properly and African countries are not introduced in Turkey properly. It is considered that institutional works about this subject are initiated in the short period and works should be made for mutual introductions right now for especially Year of Expansion into Africa, declared in 2005 and its reflection into following years. For this purpose, organization of mutual cinema days, music concerts and literature days shall be basic elements for introduction of both parties. It is agreed to organize "African Week" in Turkey in the near future as it is also supported by Chairman of the African Union Commission Alpha Oumar KONARE.

5- It is required to take strong steps for mutual cooperation among mainly Turkish Universities and all our educational institutions. It is revealed once more that establishment of cooperation between African Universities Association and Turkish Universities is important. It is possible to direct many students of African countries towards Turkish Universities. Meanwhile, it is prescribed that recent troubles shall be eliminated by the cultural agreements, to be made mutually about equality of Turkish students, attending and graduate of African Universities. Works should be initiated to attempt for opening Turcology departments in African Universities without losing time and to establish Africa Research Departments in Turkish Universities. While Turkish Universities neglect to open research centers and institutes, making studies about a continent, in which we have a joint history for thousand years in the history, we encounter African research centers and institutes even in Eastern European Universities, having no links with this continent.

This is one of the subjects, emphasized mostly and expressed frequently in the congress.

6- Although it is seen that our commercial volume with countries of Sub-Saharan Africa are increasing about economical cooperation gradually with each passing day, it is understood that this subject should be left for chance and strengthening institutional structuring, required for stable investments is considered very useful. Looking for possibilities of direct cooperation is emphasized persistently for economical subjects instead of mediation of third states

7- It is known that experience of Turkey about military and security subjects is in a position to be shared with many countries of Sub-Saharan Africa. In fact, military cooperation, established with Gambia with one million population, at the beginning of 1990's years, may be model for many African country. Turkey interest in this country shall be provided more easily in the other countries.

8-Ottoman State established administrative, military, socio-cultural links with the countries of Sub-Saharan Africa such as Sudan, Somali and Kenya in the past and it has become necessity to take necessary steps for protection and restoration of historical works, built in the past period and achieving to stand presently in these countries.

9- It should be provided to make joint works in the technological and scientific fields between the countries of Sub-Saharan Africa and Turkey in such a period, in which we are in information age.

10-Introduction of Turkish goods in the countries of Sub-Saharan Africa should be made increasingly each year.

11- Increasing to attempts for brother city between different cities of Sub-Saharan Africa and Turkish cities shall provide important contribution for approaches of Turkish people and Africans each other.

12- Prior preparations should be made for activation of required projects in order to make more useful existing activities of voluntary organizations, requesting to aid for the countries of Sub-Saharan Africa in our country and close cooperation should be established with similar organizations in African countries about this subject.